

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Науково-методичного
центру професійно-технічної освіти
у Харківській області

Тетяна РУСЛАНОВА

06 жовтня 2026 року

ПРОГРАМА

Тренінгу цільового призначення на тему: «Розробка контрольно-оцінювальних матеріалів для створення кваліфікаційних центрів»

Розробники програми: Давидова Юлія Володимирівна, заступник директора НМЦ ПТО у Харківській області, Назарець Зінаїда Олексіївна, методист НМЦ ПТО у Харківській області.

Термін дії програми: з 2026 до 2031 року.

Розглянуто та схвалено на засіданні
науково-методичної ради
НМЦ ПТО у Харківській області
(протокол від 22.09.2026 № 5)

Харків 2026

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Імплементація нового Закону України «Про професійну освіту» зумовлює трансформацію підходів до оцінювання результатів навчання. Запровадження зовнішнього оцінювання результатів навчання випускників у незалежних кваліфікаційних центрах має на меті підвищення якості підготовки спеціалістів. Заклади професійної освіти (далі – ЗПО) мають законне право створювати кваліфікаційні центри для оцінювання, визнання результатів навчання, а також присвоєння/підтвердження професійні кваліфікації.

Ключовою умовою акредитації кваліфікаційного центру в Національному агентстві кваліфікацій (далі – НАК) та внесення до Реєстру кваліфікацій є наявність валідованого та об'єктивного інструментарію оцінювання – контрольно-оцінювальних матеріалів (далі – КОМ). КОМ розробляються виключно на основі вимог професійних стандартів (а не навчальних програм чи підручників).

Актуальність даного тренінгу полягає у формуванні в педагогічних працівників практичних умінь та навичок з аналізу профстандартів, проєктування банків тестових завдань різних типів та рівня складності та розробки комплексних практичних завдань із чіткими критеріями оцінювання.

Цільова група: заступники директора, старші майстри, методисти, викладачі предметів професійно-теоретичної підготовки та майстри виробничого навчання.

Обсяг (тривалість): 15 годин (0,5 кредиту ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна (із використанням сучасних цифрових та онлайн-технологій).

Формати взаємодії учасників тренінгу: (синхронне та асинхронне навчання).

Мета підвищення кваліфікації: формування та розвиток у педагогічних працівників професійно-методичної компетентності щодо проєктування, розробки, експертизи та апробації контрольно-оцінювальних матеріалів (теоретичного та практичного завдання) для забезпечення діяльності кваліфікаційних центрів відповідно до вимог НАК та професійних стандартів.

Завдання підвищення кваліфікації:

ознайомлення з нормативно-правовим підґрунтям створення, функціонування кваліфікаційних центрів та розробки КОМ;

засвоєння методології аналізу професійних стандартів (трудові функції, компетенції, знання, уміння, навички, критерії оцінювання) як єдиного джерела розробки КОМ;

опанування технології розробки тестових завдань закритого та відкритого типів різних рівнів складності (I-IV рівні);

формування навичок конструювання банків тестових завдань та варіантів тестування з часовими лімітами й критеріями;

розробка комплексних практичних завдань на основі виробничих ситуацій/сценаріїв;

розробка покрокових критеріїв оцінювання практичних завдань, оцінювальних листів/актів контролю якості.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

A2. Предметно-методична компетентність: здатність аналізувати професійні стандарти, проєктувати КОМ для перевірки теоретичних знань і практичних навичок.

A3. Інформаційно-цифрова компетентність: здатність використовувати цифрові платформи для автоматизованого тестування та створення оцінювального контенту.

Г2. Організаційна компетентність: здатність моделювати процедуру оцінювання, підготовки робочих місць, та розробки нормативного оформлення банків КОМ.

Д1. Здатність до навчання впродовж життя: здатність до професійного саморозвитку, адаптації до нових вимог ринку праці та процедур акредитації НАК.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

Знання:

нормативно-правової бази розробки КОМ;
професійного стандарту (трудових функцій);
типології та вимог до розробки тестових завдань I, II, III та IV рівнів складності;
вимог до складу та структури тестового завдання (інструкція, умова, варіанти відповідей, критерії);

принципів формулювання комплексних практичних завдань (контекст, вихідні дані, алгоритм виконання);

методики розробки шкали оцінювання, критеріїв бальної оцінки.

Уміння:

трансформувати вимоги трудових функцій професійного стандарту в контрольно-оцінювальні завдання;

складати тестові завдання з вибором однієї відповіді, множинним вибором, на встановлення логічних пар, послідовності дій, причинно-наслідкових зв'язків та розрахунки;

розробляти інструкції для претендентів на присвоєння/підтвердження професійної кваліфікації із зазначенням часових регламентів, структури тесту та прохідних балів;

моделювати практичні завдання на реальних або симульованих робочих місцях із врахуванням вимог охорони праці;

розробляти критерії оцінювання теоретичного завдання та практичних робіт;
оформлювати макети банків теоретичних і практичних завдань.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації: здійснюється комплексно та передбачає перевірку виконаних практичних завдань, участь у симуляціях/обговореннях та розробку власного підсумкового випускного проєкту — *«Пакет КОМ (теоретичний і практичний блоки) для визначеної професійної кваліфікації»*.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: Сертифікат про підвищення кваліфікації (15 годин / 0,5 кредиту ЄКТС) із внесенням до Національної платформи «Вектор».

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва модуля / теми	Кількість годин				
	Теоретичний блок (год)	Практичний блок (год)	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Модуль 1. Нормативно-методологічні засади розробки КОМ для створення КЦ	1	-	-	-	1
Тема 1.1. Нормативна база. Професійний стандарт як основа для розробки КОМ	0,5				0,5
Тема 1.2. Анатомія та функції незалежного КЦ	0,5				0,5
Модуль 2. Проєктування, структура та види КОМ	1	-	-	-	1
Тема 2.1. Алгоритм розробки КОМ відповідно до професійного стандарту	0,5	-	-	-	0,5
Т	0,5	-	-	-	0,5
Модуль 3. Методика розробки КОМ	1,5	1,5	4,5	4,5	12
Тема 3.1. Розробка КОМ для оцінювання знань (тести)	0,5	0,5	2	2	5
Тема 3.2. Розробка КОМ для оцінювання вмінь і навичок	0,5	0,5	2	2	5
Тема 3.3. Формування комплекту КОМ, вимоги до якості завдань	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Модуль. Груповий фідбек-сесія та експертна оцінка робіт		1	-		1
Усього	3,5	2,5	4,5	4,5	15

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Нормативно-методологічні засади розробки КОМ для створення КЦ.
Тема 1.1. Нормативна база. Професійний стандарт як основа для розробки КОМ.

Законодавче підґрунтя (Закон України «Про професійну освіту», Порядок присвоєння/підтвердження професійних кваліфікацій).

Фундаментальна зміна парадигми оцінювання. Відмінність КОМ від традиційних екзаменаційних білетів: орієнтація виключно на професійний стандарт, а не на навчальні програми чи підручники.

Тема 1.2. Анатомія та функції незалежного КЦ.

Поняття кваліфікаційного центру, його функції. Кадрово-оргструктурна анатомія. Основа створення КЦ. Оцінювання знань, умінь та навичок. Підтвердження/професійної кваліфікації (сертифікація). Акредитація КЦ.

Модуль 2. Проєктування, структура та види КОМ.

Тема 2.1. Алгоритм розробки КОМ відповідно до професійного стандарту.

Поняття КОМ та загальні вимоги до їх формування.

Декомпозиція професійного стандарту: аналіз трудових функцій (ТФ), професійних компетентностей (ПК), знань, умінь, навичок (ЗУН) з метою створення якісних КОМ. Алгоритм розробки КОМ відповідно до професійного стандарту.

Тема 2.2. Структура та види КОМ.

Теоретична частина КОМ. Комплект закритих і відкритих тестових завдань для перевірки теоретичних знань. Розподіл завдань за складністю, тривалість тестування, правила та шкала оцінювання. Правильні відповіді та критерії нарахування балів для оцінювачів.

Практична частина КОМ. Практичне виконання трудових функцій передбачених професійним стандартом. Технічна та технологічна документація до практичного завдання.

Модуль 3. Методика розробки КОМ.

Тема 3.1. Розробка КОМ для оцінювання знань (тести).

Процес розробки тестових завдань. Баланс ефективності тестового методу. Архітектура тестових завдань та типологія відповідей. Складність тестових завдань. Матриця складності тестових завдань (таксономія Блума). Критерії оцінювання тестових завдань.

Практичний блок.

Мінімальні вимоги до складу тестового завдання.

Макети/зразки різних типів та складності тестових завдань для різних професійних кваліфікацій.

Інструкція щодо виконання тесту для претендента на підтвердження/присвоєння професійної кваліфікації.

Критерії оцінювання тестового завдання.

Завдання I (базового) рівня складності.

Завдання III (достатнього) рівня складності для різних професійних кваліфікацій.

Завдання III (достатнього) рівня складності на встановлення логічних пар.

Завдання IV (високого) рівня складності на встановлення послідовності дій, на встановлення причинно-наслідкових зв'язків та розрахунки;

Експертиза Банку тестових завдань тьютором/тренером.

Тема 3.2. Розробка КОМ для оцінювання вмінь і навичок.

Принципи розробки практичних КОМ: комплексний характер, включення всіх компетентностей (організація робочого місця, охорона праці, пожежна безпека, безпосередні трудові дії).

Вхідні дані до практичного завдання (специфікація сировини/деталей, креслення, технологічні карти, етапи виконання тощо).

Особливості розробки завдань для різних галузей (слюсарні/механообробні роботи, зварювальне виробництво, громадське харчування, швейне виробництво). Розробка покрокових критеріїв оцінювання та бланкової документації для практичного блоку (чек-листів для оцінювачів).

Алгоритм розробки практичних завдань

Макети/зразки різних практичних завдань для різних професійних кваліфікацій.

Критерії оцінювання практичного завдання.

Експертиза Банку практичних завдань тьютором/тренером.

Тема 3.3. Формування комплекту КОМ, вимоги до якості завдань.

Використання цифрових платформ (Google Forms, Moodle, Canvas, ClassTime тощо) для автоматизованого тестування.

Забезпечення об'єктивності, психометрична перевірка та рецензування банків тестових завдань. Валідність, надійність, прозорість, безпека виконання КОМ.

Формування банку теоретичних завдань для створення кваліфікаційних центрів.

Формування банку практичних завдань для створення кваліфікаційних центрів.

Експертиза оформлення Банку теоретичних та практичних завдань тьютором/тренером.

Модуль 4: «Груповий фідбек-сесія та експертна оцінка робіт»

Очно-практичний інтенсив. Перехресне рецензування виконаних практичних завдань. Пропозиції щодо доопрацювання розроблених банків тестових та практичних завдань; виявити методичні помилки, двозначності й технічні неточності до моменту затвердження КОМ.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про професійну освіту».
2. Ковтунець В., Лирик І., Максименко О., Мельник С., Раков С., Семигіна Т., Середа Л. Посібник для оцінювачів результатів навчання для присвоєння професійних кваліфікацій / За заг. ред. В.Ковтунця та Т.Семигіної. — Київ: ТОВ «ВІСТКА», 2021.
3. ПОРЯДОК акредитації кваліфікаційних центрів, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 22.09.2021 № 986.
4. Пасічник О. Інтерактивні цифрові інструменти та системи оцінювання у роботі вчителя. Методичний посібник, 2025.
5. Єдиний реєстр кваліфікацій. — Класифікатор професій.